

VERLIEFD OP WINTERLICHT

En plots is daar het winteruur weer, einde van de zomertijd, begin van de donkerste dagen. Wat we dit seizoen doorgaans het hardst missen, is licht. Al denkt niet iedereen daar zo over. Portret van drie mensen die schoonheid vinden in het schemerdonker.

Tekst Elke Lahousse & Foto's Stefaan Temmerman

Fotograaf Koen Broos:
"Van het winterlicht word
ik rustiger, aardser ook."

Vladimir Slavov:
“Het licht dimmen,
dat is mijn vak”

“Mijn fascinatie voor licht is in de theaterwereld ontstaan. Als setdesigner in Bulgarije heb ik een tijdlang zowel de scenografie, het lichtdesign als kostuumontwerp verzorgd voor theateervoorstellingen. Al snel ondervond ik dat licht het krachtigste middel is om een sfeer en verhaal te creëren. Na een extra masterstudie in Antwerpen ben ik in België blijven hangen en heb ik een eigen label opgericht: Dim atelier. Het licht dimmen, dat is de essentie van mijn werk. Ik ontwerp geen lampen die een hele ruimte verlichten. Bijna al mijn creaties hebben een dimschakelaar. Ik hou van subtiel licht, van sfeerverlichting en schakeringen. Een lamp waarvan je het lichtpeertje duidelijk ziet branden, daar geniet ik niet van. Mooier vind ik het als enkele plekken in een interieur bewust belicht worden, zodat je blik ernaartoe getrokken wordt.”

*Vladimir Slavov,
lichtontwerper.
Verhuisde een viertal
jaar geleden van Sofia,
Bulgarije, naar
Antwerpen. Richtte
in 2013 een eigen
lampenlabel op,
Dim atelier.
dimatelier.com*

“Vroeger maakte ik lampen van gerecycleerd en industrieel materiaal, vandaag gebruik ik vooral nieuwe materialen. Ik ontwierp net een leeslamp van ledlicht die ingebouwd zit in een grote tafel, een samenwerking met het jonge designlabel Barh. Daarnaast werk ik momenteel aan zo’n tien andere creaties, waaronder een lamp voor de Antwerpse boetiek van Dries Van Noten. Ieder stuk dat ik maak, is uniek.”

“Ik kijk niet op tegen de donkere winterdagen die eraan komen. In mijn woonkamer heb ik zo’n negen lampen staan of hangen, de meeste kan ik dimmen. Dat geeft me oneindig veel mogelijkheden om het thuis sfeervol en warm te maken. Wie enkel één kroonluchter heeft hangen, heeft maar twee opties om de winter door te komen: met het licht aan of uit.”

**Carine Ermans:
“De winter is een
magisch seizoen voor
schimmentheater”**

“Er zijn in België niet veel theaters die schimmenspel brengen, maar persoonlijk vind ik het de mooiste theatervorm. Omdat het de oervorm van theater is: de legende wil dat mensen meer dan duizenden jaren geleden al bijeen kwamen in een grot rond het vuur om er verhalen te vertellen. Bovendien vind ik het geweldig om enkel met schaduwen, schimmen en muziek een droomwereld te kunnen oproepen die de ene keer erg poëtisch en dromerig is, de andere keer eerder eng en donker.”

“Schaduwtheater vereist zeer weinig accessoires: een strak gespannen doek, een lichtbron en een paar handen of marionetten. Meer heb je niet nodig om een zaal vol uitgelaten kinderen muisstil te krijgen. Mark verzorgt het lichtspel tijdens onze voorstellingen en de ene keer ge-

*Carine Ermans is
schimmenspeelster.
Richtte in 1980 met
haar man Mark
Elst het Brusselse
schaduwtheater
Théâtre du Tilleul op.
theatredutilleul.be*

bruikt hij een halogeenlamp, dan weer neonlichten of een kaars. Wat hij kan, dat noem ik schilderen met licht.”

“De winter is mijn favoriete seizoen voor schimmentheater. Ik geniet echt van die momenten waarop het buiten nat en grijs is en de zaal gevuld zit met honderd lawaaiige kinderen die onoverwinnelijk lijken, tot plots de lichten in de zaal doven en een schaduwpersonage op een piepklein scherm hun aandacht trekt, hun adem doet verstillen en hun geest voedt en verlicht met een mooi verhaal. Dat zijn magische momenten die je in het zomerseizoen veel moeilijker kunt creëren.”

Op 22 en 23 december verzorgt Théâtre du Tilleul het schaduwspel van het kerstconcert *Die avond, diep in het bos* in Bozar in Brussel.

Koen Broos:
**“Traag licht is het
 mooiste licht”**

“Vroeger was ik ervan overtuigd dat ik zonlicht nodig had om een sterke portretfoto te kunnen maken. Vandaag hou ik geen rekening meer met de weersvoorspellingen. Sterker nog: tegenwoordig fotografeer ik het liefst op grijze dagen. Van die dagen waarop je de zon achter de wolken voelt beuken. Over de jaren heen heb ik het licht dat in België valt leren omarmen, omdat het zo bepalend is voor onze cultuur. Van onze schilderkunst, onze literatuur of mode kun je duidelijk zeggen dat die in een noordelijke regio bedacht wordt, niet in het zuiden van Spanje of Italië. Kijk bijvoorbeeld naar de schilderijen van onze Vlaamse Primitieven: ze zien er op het eerste gezicht vrij donker en mysterieus uit, maar als je wat langer kijkt, zie je dat er bewust nagedacht is over de lichtaccenten in die doeken. Ze trekken je oog. Dat spel tussen

*Koen Broos, fotograaf.
 Voornamelijk gespecialiseerd in theaterfotografie en schrijversportretten. Voor het muziekensemble graindelavoix filmt hij en verzorgt ook geregeld het lichtdesign.
 koenbroos.be*

klaar en donker vind ik enorm spannend.”
 “Ik krijg weleens te horen dat mijn beelden te vaag, te zwart zijn. Deels komt dat doordat ik theaterfotograaf ben: ik moet vaak met weinig licht werken en mezelf behelpen in het donker. Maar deels is het ook een bewuste keuze: ik zal eerder licht weg nemen om een portret te maken dan extra lampen aandrazen. Door licht weg te nemen kan ik bewust focussen op een gelaatsuitdrukking, net zoals je in de schilderijen van onze grote meesters ziet. Als je daartegen een spot op iemands gezicht richt vlak je alle expressies en nuances uit.”
 “Licht dat ergens binnensluipt, vind ik het mooiste licht. Daarom hou ik van de winter: het licht valt trager door de ramen. Het roept verstillings op. Ik ben doorgaans nogal een opgejaagd persoon, maar van het winterlicht word ik rustiger, aardser ook.”